

2025, de quin color seràs?

La percepció que tenim de la realitat econòmica sovint contrasta amb el missatge que transmeten les grans xifres macroeconòmiques. La sensació general és que l'economia no acaba d'arrencar. El color que millor descriu la situació de moltes llars és, sens dubte, el gris pessimista o el vermell crític. Això contrasta amb l'evolució més dinàmica dels principals indicadors macroeconòmics, que es podrien pintar d'un verd esperançador.

Fins a la data, l'economia espanyola ha crescut, sobretot, en volum. Al final del 2024, s'estima que, a Espanya, hi havia 1,7 milions de persones més que el 2019, un 3,8% més. Amb més persones, és lògic que també hi hagi més activitat econòmica. Això explica, en gran part, per què el PIB se situa un 6,6% per damunt dels registres de cinc anys enrere. No obstant això, després de la crisi econòmica generada per la pandèmia, la recuperació de moltes llars espanyoles ha estat més modesta. De fet, el consum per llar en termes reals es va situar un 1,5% per sota dels nivells previs a la pandèmia en el 3T 2024. Això ajuda a explicar l'aparent discrepància entre l'evolució dels principals indicadors macroeconòmics i la percepció de la situació econòmica de moltes llars.

Aquesta percepció diferent podria canviar el 2025, ja que les dinàmiques que impulsaran el creixement econòmic s'haurien de notar a la butxaca dels espanyols. D'una banda, s'hauria de consolidar la recuperació del seu poder adquisitiu. S'espera que la inflació s'estabilitzi al voltant del 2% enguany, mentre que els salaris creixeran, previsiblement, una mica per damunt. En concret, enguany, la renda bruta disponible per llar podria créixer al voltant de l'1,5% en termes reals.

A això també hi ajudarà la reducció dels tipus d'interès. L'euríbor a 12 mesos va començar el 2025 en el 2,5%, més d'1 p. p. per sota d'on se situava un any enrere. A més a més, s'espera que continuï reculant en els propers mesos, gràcies a la reducció dels tipus d'interès que, previsiblement, continuarà executant el BCE. Per a l'economia espanyola, això és un punt de suport important. Tot plegat, juntament amb una posició financera globalment sanejada, amb nivells de deute relativament baixos tant per a les empreses com per a les llars, hauria de permetre que el consum privat i la inversió creixin enguany al voltant del 3%. Així, el 2025 podria ser l'any en què, finalment, utilitzem el color verd per pintar les grans xifres macroeconòmiques i també la situació de les llars.

Però el gris pessimista també és present a la paleta de colors amb què podem pintar el 2025. Els principals reptes provenen de l'exterior. Les exportacions de béns i de serveis, després d'uns anys de creixement elevat, es troben ja en termes reals un 11,0% per damunt dels nivells previs a la pandèmia, i s'espera que normalitzin el seu ritme d'avanç. No obstant això, aquesta desacceleració podria ser més brusca del que s'espera si, finalment, la nova Administració Trump compleix la seva promesa electoral i augmenta de forma generalitzada els aranzels. Si això succeeix, no es pot descartar que es desfermi una guerra comercial a nivell global de la qual ningú en sortiria guanyant. Esperem que, al final, els pitjors auguris no es compleixin.

A això s'afegeix la difícil situació econòmica dels principals socis comercials d'Espanya, en especial França i Alemanya. En clau interna, el principal repte se situa, segurament, al sector immobiliari. La falta d'habitatge està comportant un creixement del seu preu superior al que s'esperava i dificulta l'accés dels més joves i dels col·lectius més vulnerables. La baixada dels tipus d'interès esmorteirà la pressió enguany, però esperem que, més aviat que tard, la inversió en habitatge es mobilitzi, de manera que es redueixi la pressió sobre els preus i es promogui un creixement econòmic dinàmic i socialment sostenible.

Oriol Aspachs
Gener 2025